

LESIDEE

MIGRATIE IN STRIPVORM

Waarom trekken dieren duizenden kilometers de wereld over? Bij het nieuwe migratieboek van Stichting Biowetenschappen en Maatschappij hebben Heleen Bot en Leendert Verduijn een les voor bovenbouwleerlingen ontwikkeld. In deze les wordt migratie geïntroduceerd door leerlingen te vragen wat zij zouden doen als zij hun thuis zouden moeten verlaten. Het hoofdonderdeel van de les is een creatieve opdracht waarin leerlingen in tweetallen een strip of storyboard maken over de migratie van een plant- of diersoort. Met kaartjes van de docent, leesteksten, hulpvragen en een werkblad bouwen ze stap voor stap hun eigen verhaal op. Tot slot wisselen de leerlingen hun verhalen uit en volgt een klassikale nabespreking. Welke overeenkomsten en verschillen zijn er tussen soorten? Wat vertellen die migraties ons eigenlijk over onze keuzes en perspectieven? Kortom: een creatieve les die leerlingen aan het denken zal zetten. Het lesidee verschijnt eind dit jaar online via LessonUp. (Milena Vlot)

FOTO: 4TUSCHOOLS

TIP VAN EEN COLLEGA

BIOLOGIE MET EEN KNUPPEL

‘Gaan we weer iets leuks doen?’ Biologiedocent Martijn Haans van het Commanderij College in Gemert hoort die vraag regelmatig. ‘Ik ben daar kritisch op: een spel inzetten in de klas moet niet alleen leuk zijn, leerlingen moeten er ook iets van leren.’ Daarom gebruikt hij een aangepaste versie van *Poetry for Neanderthals* om biologische begrippen te oefenen.

Leerlingen spelen in teams en moeten begrippen uitleggen met alleen woorden van één lettergreep. Wie per ongeluk een langer woord gebruikt, krijgt een tik met de opblaasknuppel uit het originele spel. ‘Bij osmose zeggen ze dan bijvoorbeeld: ‘cel in uit’ of ‘vocht gaat van laag naar hoog’. Bij bloed zeggen ze bijvoorbeeld: ‘rood in mens’. Hemoglobine is lastiger, omdat woorden als ‘zuurstof’ of ‘eiwit’ niet mogen.’

Volgens Haans dwingt het spel leerlingen om actief na te denken over taal én inhoud. ‘Ze moeten echt begrijpen wat een begrip betekent om het simpel uit te leggen.’ Het spel is makkelijk aan te passen: docenten kunnen eenvoudig zelf kaartjes maken voor verschillende niveaus of thema’s.

COLUMN

21

STAAT DE LEERLING NOG OP ÉÉN?

DOOR FRANK BERG

De EO zendt op de dinsdagavonden een tv-programma uit met de titel: *de Klas van '26*.

In dit tv-programma worden drie mentoren gevolgd die hun examenklas voorbereiden op het centraal examen. Hartverwarmend en ongelooflijk herkenbaar hoe deze mentoren zich met volle overgave inzetten voor hun leerlingen. Al deze drie docenten getuigen van nabijheid, enthousiasme en betrokkenheid waarbij de leerling centraal staat.

Toch merk ik dat deze bovengenoemde waarden ondergesneeuwd worden. De examenperiode is ook de tijd waarin de formaties voor het volgend schooljaar worden vastgelegd. Ik noem het de *Game of Thrones*-periode. In deze periode worden afspraken gemaakt die jouw toekomst als docent kunnen gaan bepalen. In de formatiegesprekken met veelal snel wisselende teamleiders worden daarnaast ook jouw taakuren besproken. Niet altijd staan jouw belangen voorop maar ook de belangen van de onderwijsinstelling.

Natuurlijk wil je als docent bijdragen aan het succes van de school, aangezien dit succes direct gekoppeld is aan jouw toekomst. Toch merk ik dat de taakuren vaak gekoppeld zijn aan subsidies en dus onderhevig aan de Haagse politiek. Hierdoor ontstaat vaak een spanningsveld tussen de leerling centraal stellen of de school centraal stellen. Dit doordat sommige taakuren gewoon zoveel extra aandacht en tijd vragen waardoor je primaire taak – het lesgeven en er zijn voor de leerling – onder druk kan komen te staan. Docenten die veel tijd besteden aan projecten die niet altijd in het verlengde liggen van de leerling worden vaker beloond met LC en LD. Hierdoor ontstaat er een perverse prikkel om meer bestuurlijke en organisatorische taken op je te nemen dan je te focussen op de leerling. Dit legt bovendien extra druk op de docenten die ‘alleen’ les geven, omdat zij lesuren van deze collega’s moeten overnemen.

Den Haag, stop met voortdurende regelgeving, projectgelden en dergelijke. Zet nu eindelijk de leerling en de docent op Een! Ik heb gekozen voor het onderwijs omdat als ik een leerling uitleg dat je van syfilis rode bultjes kan krijgen en krankzinnig kan worden een leerling als een krankzinnige: ‘ik hou van rood’ gaat zingen. Allemaal beter dan om in een te warm lokaal te zitten met zes andere verveelde docenten om de PCDA-cyclus van een Haags project te doorlopen.

Goed onderwijs begint met de leerling op Een. ■

Frank Berg studeerde biomedische wetenschappen en werkt als biologiedocent op het dr. Aletta Jacobs College in Hoogezand. Hij valt nog elke dag in verbazing over zijn leerlingen.